

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.н. Ивайло Иванов Атанасов

върху дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен “доктор”

на тема

“Методи за моделиране и разпознаване на стрес и когнитивни състояния”

с автор маг. инж. Калин Боянов Калинков

1. Актуалност на разработения в дисертацията проблем

Становището е изготвено въз основа на заповед на г-н Ректора на Технически университет – Варна, а се базира на автореферат на дисертационния труд, който автореферат е представен в обем от 30 страници, включително анотация на английски език. Научните изследвания по своя характер и насоченост застъпват различни научни области – комуникации и компютърни науки и специфични направления в медицински и хуманитарни науки.

Значителен процент от хората в днешно време редовно изпитват стрес, а хроничният стрес може да доведе до рак, сърдечно-съдови заболявания, депресия и диабет, като по този начин е дълбоко пагубен за физиологичното здраве и психологическото благополучие. Технологиите за откриване на стрес може да помогне на хората да разберат по-добре и да облекчат стреса чрез повишаване на осведомеността им за повишените нива на стрес, които иначе биха останали незабелязани. Разработването на стабилни методи за бързо и точно откриване на човешкия стрес е от първостепенно значение и анализирането на физиологични сигнали чрез технологиите на изкуствения интелект, в частност на машинно обучение, е надежден предиктор за стрес, разпознаване на когнитивни състояния, както и за класификация на емоциите. В този контекст научните изследвания, свързани с подходи, методиките и алгоритмите за обработка на физиологични сигнали, тяхната параметризация и класификация за мониторинг и превенция на стресови състояния, са изключително актуални.

2. Приноси в дисертационния труд

В резултат от научните изследвания е разработена методиката за моделиране и разпознаване на стрес и когнитивни състояния. Методиката включва подходи за цифрова обработка на физиологични сигнали (фотоплетизмограма и електродермална активност), предлага алгоритъм за детекция на систолични пикове от фотоплетизмограма и откриване на пикове на физична реакция при електродермална активност и подход за извличане на дескриптори от използваните физиологични сигнали. Методиката предлага нормиране и алгоритъм за адаптивна селекция на дескриптори, които водят до висока точност на откриване на различни стресови и когнитивни състояния. Разработената методика цели

внедряване в преносими устройства с ограничени ресурси и извършените тестове показват висока точност на резултатите. Приносите обогатяват съществуващи знания и допринасят за създаване на нови методи за разпознаване на стресови и когнитивни състояния. Въз основа на оценка на приложимостта на традиционните методи за предварителна обработка на физиологични сигнали към фотоплетизмограма и електродермална активност, регистрирани в реалистични сценарии, са изследвани методи за намаляване обема на данните представляващи сигналите и са създадени и изследвани подходи и алгоритми за извличане на дескриптори от физиологичните сигнали. Разработен е алгоритъм за избор на дескриптори и е тествана неговата ефективност. Изследвана е съотносителността на извлечените характеристични дескриптори спрямо стресовите и когнитивни състояния и са създадени методи и модели за автоматизирано откриване на стресови, емоционални и когнитивни състояния.

Степента на разгласяване на научните резултати е в обем и на ниво, които са безспорни: от общо 12 публикации 2 са статии, като едната е в списание, чийто SJR е 0.251 за 2020г., а индексирани са - в Scopus 10, в Web of Science 4. За положителното им приемане в научните среди може да се съди по броя цитирания към момента – над 10 в признатите бази данни, като сумарният JIF на източниците, където са цитиранията надхвърля 30.

3. Критични бележки по представения труд

Без да се отразява по никакъв начин на приносната същност на дисертационния труд може да се отбележи, че са възможни известни отметки по оформлението, например: стр. 58 е разточително оформена; в надписа на фиг. 2.9 на стр. 63 липсва описание за (С), докато то е налично в текста; не всички авторски публикации са споменати в текста и прочие. Като препоръка, доколкото се визира приложимост за мобилни устройства, то в бъдещите проучвания може да бъде отделено място за оценка на сложността на алгоритми.

4. Заключение

Трудът е дисертабилен и актуален, а научните изследвания безспорно имат високо качество, което личи от получените резултати и широкото им международно признание. Съобразно изисквания на ППЗРАСРБ по група А са представени 50 т., а в група Г са налични 167 т. (при дефиниран брой 30 т.), което преудовлетворява изискуемия минимум. Убедено препоръчвам на уважаемото Научно жури да гласува за присъждане на образователната и научна степен “доктор” на маг. инж. Калин Боянов Калинков.

Съставил становището:

(проф. д.н. Ивайло Атанасов/

28.04.2022